

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Casparis Ziegleri De Episcopis eorumq[ue] juribus,
privilegiis, & vivendi ratione, Liber Commentarius**

Ziegler, Kaspar

Norimbergæ, 1686

II. De Episcopalis officii institutione.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61543](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61543)

Et honest. Cler. Idcirco, qui eis præest, modo Abbas dicitur, modo Episcopus. Et sic in c. 9. X. de judic. Abbas Dulmenfis in Angliâ dicitur Episcopus. Ecclesia enim cathedralis erat monasterium, cujus Canonici erant regulares Ordinis S. Benedicti, uti constat ex c. 1. Extravag. comm. de offic. jud. ord.

XXXVIII. Denique & hoc notandum, ab Episcopo dici *episcopium*, quod pro domo Episcopi usurpatum legitur in Concilio Meldensic. 26. Suggestendum est etiam & ex divino mandato intimandum Regiæ dignitati, ut episcopium, quod domus Episcopi appellatur, qualiscumq; sit in oculis Domini Episcopus, ipse tamen a Rege Regum Rex constitutus pro sanctitate ordinis Episcopalis -- venerabiliter ac reverenter introeat, & secundum sanctam prædecessorum consuetudinem, quando orationis & debite susceptionis gratia in transitu convenienti civitatem ingressus fuerit, habitaculis Episcopalibus reverenter inhabitet. Et post pauca: Sed & immunitates præcedentium Imperatorum ac Regum ab hujusmodi longiori & diuturnâ conversatione & commoratione Regum & quorumcumq; potentium ac secularium personarum in Episcopo prohibent. Istud Episcopium sive domum Episcopi Ecclesiæ vicinam esse debere, constitutum fuit in Concilio Carthaginensi IV. c. 14. Ut Episcopus non longè ab Ecclesiâ hospitium habeat. Hospitium dicitur, secundum consuetudinem istius temporis, quod incidit in annum Christi CCCXCVIII. cum sequioribus seculis amplissima peristylia, Regum palatia & laxitate & dignitate æquantia, recipiendisq; Regibus idonea Episcopi inhabitaverint.

CAP. II.

De Episcopalis officii institutione.

I.

Episcopi vocabulum idem omninò denotare dixi, quod Superintendentis aut Inspectoris. Et hæc interpretatio jam satis declarat Episcopi officium, in quo istud consistat. Quia enim Ecclesiæ is inspector esse debet, consequens hinc est, ad ipsius curam pertinere totius Ecclesiæ salutem & incolumitatem. Quæ ipsa aliter obtineri non potest, nisi per media à DEO ordinata & Episcopali officio injuncta. Debet igitur Episcopus prædicare verbum DEI, errantes docere, peccantes corripere, segnes hortari, anxios consolari, infirmos erigere, contradicentibus resistere, falsam doctrinam taxare, & damnare, vitia morum arguere, sacramenta divinitus instituta dispensare, peccata remittere & retinere, esse exemplar gregis, orare pro Ecclesiâ, & privatim, & publicas preces Ecclesiæ præire, pauperum curam agere, contumaces publicè excommunicare & vicissim
refi-

resipiscences recipere, & Ecclesiæ reconciliare, instituere ministros Ecclesiæ juxta Pauli præscriptum, constituere cum consensu Ecclesiæ ritus & ceremonias, quæ non pugnent cum verbo DEI, nec onerent conscientias, sed faciant ad ordinem, gravitatem, decorum, tranquillitatem, ædificationem &c. Quæ omnia aut maximam eorum partem commodius alibi explicabimus.

II. Unde verò originem hujus potestatis arcessemus? Natura enim omnes homines fecit pares, neque cuiquam præcipui quid dedit, quod potestatem talem ex nativitate connatam argueret. Neesse igitur est, ut aliunde impetretur. De ἐξουσία nobis sermo est & potestate morali, non de physicâ, quæ δυνάμις aliàs dici solet. Potest enim aliquis tali ingenio & prudentiâ instructus esse, ut & docere commodè populum & alios actus ad officium Episcopale spectantes expedire optimè queat; id ei tamen propter ἐξουσίαν deficientem non licet. Nec ergò statuere licet, singulis Ecclesiæ membris illam potestatem competere, cum utique certo tantum hominum ordini data sit, & illis solis, qui per vocationem & ordinationem ab reliquo coetu quasi separati sunt. Atque ista separatio omninò necessaria est ex præcepto divino, quod extat Act. XIII, 2. Ἀφορίσθη δὲ μοι. *Separate mihi Barnabam & Saulum ad opus, ad quos eos advocavi.* Separatio igitur illa per vocationem fieri solet, & deinceps per superadditam ordinationem, quæ tamen, ut vocatio, æquè necessaria non est.

III. Etsi autem separatio talis propter præceptum divinum omitti nullo modo possit, separatio tamen ipsa causa efficiens non est potestatis spiritualis, quam Episcopi vocati & ordinati consequuntur. Imò verò, etsi quis ab Apostolo Episcopus constitutus fuerit, potestatem tamen illam non accipit ab Apostolo. Et ut maximè concedamus, conferri & augeri in ordinatione dona ordinando necessaria, quatenus piæ preces presbyterii & Ecclesiæ impetrant augentq; dona, quibus eget ordinatus ad officii partes rectè & cum fructu obeundas, nondum tamen inde conficitur, ab ordinatione illa potestatem Episcopalem, quæ, uti in sequentibus audiemus, tota spiritualis est, proficisci. Spiritualis autem & supernaturalis cum sit, ab hominibus illam donari, aut conferri impossibile est, cum in spiritualibus nihil omninò præstare queat homo, nec ea in suâ habeat potestate. Restat igitur, ut statuamus, à DEO solo eam immediatè conferri, sive jam immediatè quis ab ipso DEO etiam vocatus fuerit, sive mediatè ab Ecclesiâ. Deus enim immediatè semper, sicut Apostolis, ita etiam Episcopis per Apostolos misit, aut ab Ecclesiâ vocatis, Apostolicam & Episcopalem tradidit & adhuc tradit potestatem. Apostoli & Ecclesia ministros quidem eligit & destinat officio suo, potestatem tamen illam nec Apostoli tribuerunt olim, nec Ecclesia adhuc confert, sed DEUS, qui ordinariè his assistit electionibus & separationibus. Positâ igitur externâ illâ Ecclesiæ vocatione,

statim vocatis ordinariè confertur à DEO tota & integra potestas Episcopalis. Vid. Marcus Anton. de Dominis *de Rep. Eccles. lib. 2. c. 5.*

IV. In hunc sensum loquitur Paulus *Ephes. IV, 11. Is* (Christus) *dedit alios quidem Apostolos: alios verò Prophetas: alios autem Evangelistas, alios autem Pastores & Doctores.* Quatuor hic memorantur genera eorum, quorum commune officium fuit, homines à tenebris ad lucem convertere, & Christo Domino Ecclesiam sive cœtum fidelium colligere. Nimirum Servator noster initio sui in his terris ministerii duodecim sibi speciatim adscivit comites, hosque ad prædicandum Evangelium & doctrinam cœlestem variis miraculis confirmandam primos ablegavit. Atque his nomen *Apostolorum ἐξαιρέτως* in S. Literis attributum est. Deinde Ecclesiæ dati sunt *Prophete*, qui vel revelationes habebant de futuris, vel linguas & scripturas interpretabantur. Tertio loco referuntur *Evangeliste*, quos Apostoli adsciscebant, ut unà cum ipsis aut eorum jussu obirent provincias, & ad Ecclesias condendas suam conferrent operam, atque acceptam à Christo disciplinam nationibus communicarent. Præter istos erant *Pastores*, qui ad certam aliquam Ecclesiam erant destinati, ut ibi Evangelium docerent, & Sacramenta administrarent. Tandem in sacro isto cœtu referuntur *Doctores*, quibus certæ alicujus Ecclesiæ cura præcipua non erat demandata, nihilominus tamen doctrinam verbi proponebant & interpretabantur, ad modum catechistarum rudimenta Christianæ fidei proponentium. Et de his omnibus dicitur, quòd dati sint à Christo, h. e. quòd potestatem suam divinitus concessam habeant.

V. Consimili modo idem Paulus convocatos Ecclesiæ Ephesinæ presbyteros hunc in modum alloquitur *Act. XX, 28. Attendite vobis & universo gregi, in quo vos Spiritus S. posuit Episcopos &c.* Isti verò presbyteri non erant, ut Apostoli, immediatè vocati, sed vel à Paulo vel à Timotheo constituti, & tamen à Spiritu S. eos positos dicit Paulus ipse. Sive ergò immediatè quis vocatus fuerit, sive mediatè, soli DEO acceptam referendam habet suam potestatem & ἐξουσίαν Ecclesiasticam. Immediata namque & mediata vocatio non differunt causà efficiente, cum utraque sit à DEO, sed tantùm modo. Illa siquidem fit per ipsum DEUM, hæc autem per Ecclesiam à DEO. Et propterea verisimum est, à Christo per spiritum suum omnem Ecclesiasticam potestatem in promissione clavium inclusam & Apostolis omnibus & eorum successoribus omnibus tradi. Quò pertinet formula ab Episcopis olim in literis suis usitata, qua se Episcopos DEI GRATIA scribebant, uti ex quamplurimis Petri Blesensis epistolis patet.

VI. Vulgare aliàs tum inter Theologos tum inter Canonistas est pronunciatum, Episcopos esse successores Apostolorum, sive Episcopos in Ecclesia locum tenere Apostolorum. Sæpè igitur illi, ut capite antecedente dixi, Apostolorum nomine veniunt. Vicissim verò etiam Apostoli dicti sæpius-

ſæpiuſculè ſunt Epifcopi, eò quod Epifcopale munus Apoſtoliſ ſuo modo competiſſe dici poteſt. Fuit enim, uti Petrus explicat *Act. 1, 20*. Apoſtoli Judæ functio *Ἐπίσκοποι*. Et Paulum Apoſtolum paſſim Epifcopum vocat Hilarius. Sic & Cyprianus ait *lib. 3. epiſt. 9. Meminiſſe autem diaconi debent, quoniam Apoſtoloſ i. e. epifcopoſ & preſbyteroſ Dominuſ elegit: diaconoſ autem poſt aſcenſum Domini in cælum Apoſtoli ſibi conſtituerunt epifcopatū ſui & Eccleſiæ miniſtroſ*, apud Gratian. *c. Dominuſ, diſt. 93*. Pari modo Epiphaniuſ *heret. 27*. Romæ Petrum & Paulum primòſ fuiſſe ait & Apoſtoloſ & Epifcopoſ. Et Jacobum Domini fratrem Hieroſolymitanæ Eccleſiæ Epifcopum à Collegiſ ordinatum conſtanter aſſerunt Doctoreſ vetereſ.

VII. At verò probè hic obſervandum eſt, Apoſtolorum & primariorum & primarijſ ſuccenturiatorum duplicem fuiſſe poteſtatem, ordinariam unam, quæ Epifcopaliſ dici poteſt; extraordinariam alteram, in quâ eſt *ἐξουσίαν* Apoſtoli muruſ conſiſtit. Illiuſ functioniſ ſunt Evangelium prædicare, ſacramenta adminiſtrare, omnia ad *ἐνταξίαν* & *ἐνοχημοσύνην* ſpectantia diſponere, Chriſti gregem regere & paſcere, fidei controverſiaſ ex verbo DEI decidere & definire, juridiſtionem Eccleſiaſticaſ exercere, & ejuſmodi alia. Hujus verò munia ſunt, Eccleſiaſ ubiq; terrarum fundare, fundataſ in fallibili ſpirituſ ductu paſcere, fidei canonem conſignare, miraculiſ doctrinam traditam confirmare &c. Hæc diſtinctione obſervatâ facile nunc licet diſcernere, quæ Apoſtolorum functioneſ ad Epifcopoſ pertineant, & in quibuſ facta ſit iſta ſucceſſio. Nimirum Apoſtoliſ, in quantum ipſi erant Epifcopi, ſuccedunt Epifcopiſ, non in quantum erant Apoſtoli: hoc eſt, ſuccedunt eiſ in totâ regiminiſ Eccleſiaſtici miniſteriali poteſtate ordinariâ; non tamen in eo, ut ſint teſteſ vitæ, doctrinæ, & reſurrectioniſ Jeſu Chriſti Domini noſtri & quidem teſteſ oculati, quod requiſitum exigit Petruſ *Act. 1, 21. 22*. neq; in eo, quod à Chriſto Domino immediatè electi & miſi ſunt, neq; in multuſ gratiis & prærogatiſ, ut in copiâ ſpirituſ, in doctrinæ in fallibilitate, in conformitate in gratiâ, in plenitudine ſcientiæ, in dono linguarum & miraculorum &c. In hiſ enim Apoſtolorum propriiſ axiomatibuſ nulla datur in Eccleſiâ ſucceſſio ordinaria. In reliquâ autem poteſtate & officio ita ſucceſſerunt Epifcopi, ut nihilominuſ præſcriptaſ ab Apoſtoliſ regulaſ obſervare teneantur. Succeſſerunt ſcil. in locum aut vicem Apoſtolorum, ſed non in id, quod formaliter Apoſtoloſ faciebat. Vid. Marc. Ant. de Dominiſ *de Rep. Eccleſ. lib. 2. c. 2. n. 1. ſeqq.*

IX. Eleganter Claudiuſ Eſpencæuſ Theologuſ Pariſienſiſ in *1. Tim. 1. verſ. 1. Differt Apoſtoluſ ab Epifcopo, quod ille immediatè a Chriſto vocatur, certò habet Spirituſ S. ubiq; & in omnibuſ Eccleſiſ docet, juxta illud Pauli 2. Cor. 11. S. licitudo omnium Eccleſiarum. Unde & Chryſoſtomuſ editioniſ ſecunde in *Matthæum homil. 19. Apoſtoloſ vocat omnium Eccleſiarum Doctoreſ. Hic, ſcil.**

Epi-

Episcopus, per homines vocatur, certo loco præest, Spiritum S. non continuò nec necessariò habet, dictatam ab Apostolis doctrinam accipere debet, non etiam novum doctrinæ genus invehere. Quo etiam modo in populo Israel Prophetae Sacerdotibus antecellebant. Theodoretus ad caput hujus epist. 3. Qui nunc, ait, vocantur Episcopi, Apostolos olim nominabant, sic enim Apostoli erant Philippensium Epaphroditus, Cretensium Titus, Asianorum Timotheus, & Antiochenis ab Hierosolymis scripserunt Apostoli & Presbyteri, Act. XV. Procedente autem tempore Apostolatus nomine iis, qui veri erant Apostoli relicto, Episcopatus appellationem iis, qui olim Apostoli appellabantur, imposuerunt &c.

IX. Erant scilicet Apostoli ab ipso Domino nullo cujusquam interventu vocati, & ad omnes gentes legati: claram veritatis lucem habebant & præsentem atque singularem Spiritus S. vim, quæ non solum variante loquelâ & diversis linguis τὰ μεγάλα & ὁσιῶς enunciabant, ægros sanabant, miracula edebant, res penitus abditas & occultas penetrabant atque interpretabantur, sed etiam ministerio suo à DEO impetrabant, ut hæc eadem dona per manuum impositionem conferrentur aliis, qui ad perfectionem Apostolicam quam proximè accederent. His novis & admirandis Spiritus S. dotibus in principio nascentis Ecclesiæ opus fuit, ad eos, qui nihil dum de Christo audierant, convertendos, & fideles, quibus inter adversitates multæ & maximæ tentationes oboriri quotidie solebant, in fide confirmandos, tum etiam, ut idonei Pastores Ecclesiis à se fundatis præfici possent. Ecclesiis autem semel fundatis & in fide Christianâ probè jam informatis, nihil horum amplius necessarium erat. Ministerium Catholicum, quod Apostolorum erat, cessabat, postquam singulis Ecclesiis dati fuerant Episcopi. Miracula jam ante facta & in memoriam ac posteritatem prominentia sufficiens erat testimonium doctrinæ cœlestis, & perpetuum. Donum linguarum, donum sanationum, donum prophetiæ, atque universim omnes gratiæ gratis datæ, quas vocant, abundè jam sese exferuerant, & metuendum erat, ne continuâ multiplicatione vilescerent. Illæ verò partes Apostolici muneris, quæ versantur in docendo, baptizando, cœnâ Domini administrandâ, potestate clavium, imponendis denique manibus ad Pastores & presbyteros ordinandos, manserunt in Ecclesiâ, neque cessare unquam poterunt, siquidem Ecclesia subsistere debeat. Thom. Bilsón. de perpet. Eccles. Christi gubernat. cap. 9.

X. Stante hæc explicatione possumus quidem in Apostolorum personis τὸ Apostolicum, & τὸ Episcopale discernere, sed ita, ut eadem non separemus ab invicem, sed utraque eis, ut Apostolis, vindicemus. Vulgari enim significatione Episcopus eum denotat, cujus curæ & fidei particularis aliqua Ecclesia committitur, quales extiterunt Ephesini & Philippenses Episcopi, Act. XX, 28. Philipp. I, 1. & illi quos Christus angelos appellat Ecclesiarum Apocal. I, 20. Sed Apostolus ad annunciandum omnibus gentibus,

bus, orbisque terræ nationibus Evangelium mittebatur. Quod si igitur Apostolus tale aliquod munus, quod Episcoporum nunc est, sustinebat aut expediebat, non faciebat id, ut Episcopus illius loci, sed ut Apostolus; Et Episcopalia illa munera in Apostolico continebantur. Poterat igitur Apostolus sine præjudicio Apostolatûs sui aliquam particularem Ecclesiam regere & in eâ residere, vel ad tempus, quod pleriq; Apostoli fuerunt, vel toto vitæ tempore, quod Jacobum Hierosolymis fecisse volunt historiæ, tota tamen, ista residentia, quam vocant, intelligenda est cum autoritate & plenitudine Apostolicâ. Vid. Andr. Rivet. in *Cathol. Orthodox. quæst.* 22. Joh. Rainold. in *colloq. cum Hart. cap. 6. sect. 3.*

XI. Patet hinc, quomodo intelligi debeat, quod vulgò dici solet, Episcopos esse Apostolorum successores. Hoc tamen in utrisq; manet firmum & immotum, quòd potestas eorum, quâ Ecclesiam Christi regunt, & salutem ejus procurant, immediatè eis ab ipso DEO conferatur. Nec alius hodiè est potestatis istius autor. Quamvis enim particularis cujusq; Ecclesiæ cætus, vel cui jus patronatûs ex consuetudine receptâ competit, applicet individuum aliquod à se electum officio divinitus instituto; nequam tamen propterea confert potestatem istam, ac si ipse potestatem istam penes se haberet, & in gremio suo possideret. Nec enim unquam potestas illa communicata est universitati istius, nec propterea dici potest, quòd in universitate istâ radicaliter hæreat; sed applicat tantum per personam officio & potestati illi jam ante existenti, & à DEO promissæ. Inde ministri novi Testamenti, Ministri Spiritûs dicuntur 2. *Cor. III, 6.* quia Spiritus S. est ministerii autor & conservator, instruens ministros donis necessariis. Nec enim potest ex humanis viribus potestas talis supernaturalis, & quæ tendit ad finem supernaturalem derivari.

XII. Hic verò valdè nobis adverfantur Canonistæ communiter omnes, quibus grave est à nobis audire, & eandem fuisse Apostolorum omnium prærogativam, & potestatem Episcopis non minus immediatè à DEO hodiè conferri, atque olim collata fuit Apostolis. Nec tamen unum & idem sentiunt omnes. De Apostolis docet Didacus Covarruvias *ad c. peccatum de reg. jur. in 6. part. 2. §. 9. n. 5.* potestatem à Christo Jesu quoad spiritualia datam fuisse Petro ut Principi, & cæteris Apostolis, immediatè quidem, sed tamen subordinatam dispositioni Petri Apostolorum principis, atque ita aliorum Apostolorum potestatem hac ex parte dici derivatam fuisse à Petro, eoque mediatore datam à Christo Jesu. Deinde addit, fatendum esse, Apostolos ipsos à Christo Jesu creatos fuisse Episcopos immediatè cum jurisdictionis & ordinis potestate. At verò diversum hic sentit Augustinus Barbola *de offic. & potestate Episcopi part. 1. tit. 1. cap. 1. n. 18.* his verbis: *Licet omnes Apostolos fecerit pares respectu consecrationis & ordinis, non tamen eos æquales fecit respectu jurisdictionis: in illâ enim Petrus præfuit omnibus.* Mox

D

verò

Vero quasi oblitus eorum, quæ dixerat sub num. 31. hæc ponit verba: *Fatendum est, omnes Apostolos immediate habuisse à Christo Domino potestatem, quæ quidem licet ex ipsâ Christi institutione esset Petri ut capitis & Ordinarii eorum etiam Principis & Pastoris dispositioni subordinata, ad hoc, ut Concilium convocaret, & alia obiret Præsidentis officia, tamen huiusmodi potestas sic ad Petrum subordinata Apostolis à Christo Domino concessa in nihil secundum se erat potestati ejusdem Petri inequalis, sed potius absq; ullâ limitatione equalis in totum Orbem & ad omnes actus, quos Petrus agere poterat, idq; non solum quoad ordinem & dignitatem consecrationis, ut supra dicebamus, sed etiam quoad jurisdictionem & potestatem administrandi, cum ejus etiam functiones sint de essentiâ muneris Apostolici &c.* In sequentibus tamen hanc statuit differentiam, quod Apostolorum reliquorum jurisdictionis personalis fuerit, & per eorum obitum extincta sit; Petri autem jurisdictionis perpetuò superesse & manere in successoribus debuerit.

XIII. Eandem ferè sententiam proponit & tuetur Theophilus Raynandus Jesuita in libro de coron. aur. sup. mitr. Pontif. pag. 6. his verbis: *Omnes Apostolos fuisse dignitate pares, & jus præsidium per totum Orbem tenuisse affirmant Patres. Displicet autem nonnullis, qui volunt, Apostolos reliquos accepisse jurisdictionem à S. Petro. Hoc puto falsum, lubensq; agnosco, omnes Apostolos jurisdictionem à Christo immediate accepisse. Et tamen addo, S. Petrum speciali modo claves accepisse, & prærogativâ jurisdictionis esse potitum. Poterat aliis præcipere, & eos, si res ferret, huc aut illuc mittere. Idem omnium curam habebat. Solus poterat universale concilium indicere. Solus poterat de universali ordine aliquid statuere, & leges universales sciscere, aliorum verò Apostolorum leges mutare aut revocare. Et quod caput est, ejus solius potestas universalis erat ordinaria, cæterorum autem non nisi delegata & cum ipsis extinguenda. Ita ut sicut potestas Vicarii generalis idem cum Episcopo tribunal sortiti, tametsi amplitudine extensivâ, sive quoad objecta & loca potest esse par auctoritati Episcopali, salvâ subjectione ad Episcopum: ita Apostoli omnes, tametsi Petro æquales honore, quoad amplitudinem extensivam & fontem jurisdictionis personalis universalis, tamen in eâ ipsâ equali auctoritate Petro suberant, non quidem, ut ejus Vicarii (nam in hoc deficit analogia) sed quatenus ei subordinati, prout capiti supremo Ecclesie, ipsorumq; etiam Apostolorum. Et pag. 33. hanc facit inter Apostolos & Apostolicas potestates distinctionem: *Potestas Apostolica in solo S. Petro fuit ordinaria, & cum jure transmissionis ad Successores; in reliquis autem Apostolis potestas Apostolica & universalis, etiamsi non fuit delegata, quia non manaverat ab ordinario Pastore S. Petro, sed Christo, fuit tamen tantum personalis & absq; jure transfusionis ad posteros.**

XIV. Sixtus Senensis lib. 6. bibl. annot. 269. sub aliis verborum involucris distinctionem concipit. Cum enim primatui Episcopi Romani obstare videret plurima Hieronymi testimonia, hæc ratione nodum solvisse se putat.

putat. Sciendum est, inquit, triplicem in Petro fuisse potestatem, nimirum Ordinis, Apostolatus, ac Regni. Si Apostolatum spectemus, hoc est, docendi officium, & Evangelicæ prædicationis curam, rectè dixit Hieronymus in comm. ad Gal. Paulum non esse Petro inferiorem, quia Paulus ad Evangelicum munus non à Petro, sed à Deo, aequè ut Petrus, electus est, ut ipse evangelizaret in gentibus, sicut ille in Judæis. At si potestatem inspicimus, quæ in Ordinis Sacramento confertur, scitè in Jovinianum pronunciavit Hieronymus, omnes Apostolos ex æquo claves accepisse, & Ecclesiæ fundamenta solidasse. Verissimè etiam ad Evagrium scripsit, omnes Episcopos pares esse, quia omnes Apostoli in eodem Sacerdotii ordine, & in eadem Sacramenti præstantiâ pares erant: & omnes Episcopi eorum successores, sive Eugubii, sive Tanis, sive cujuslibet vilioris oppiduli æquales sunt Romane Urbis Episcopo, Sacramenti scilicet ordine, & spirituali ejusdem ordinis potestate. Demum si de potestate Regni, deq; illâ primariâ super omnes Episcopos & Ecclesias autoritate sit sermo, optimè contra Jovinianum, & contra Luciferianos, & alibi scripsit Hieronymus, unum Petrum inter duodecim Apostolos electum & caput omnium constitutum, ut ejus supremâ autoritate & eminentiori præceteris potestate, contentiones Ecclesiæ dirimantur, & omnis schismatum occasio tollatur.

XV. Alii aliter sententiam suam exponunt. Universi autem & singuli id agunt & intendunt maximè, ut monarchiæ & primatui Pontificis Romane ne detrahant, neve detrimentum patiatur Respublica Romanorum, ut nunc est, Ecclesiastica. Postquam enim placuit Episcopi Romani potestatem *ἐξαιρεῖν* facere, ejusq; Episcopatum in universas totius Orbis terrarum Ecclesias extendere, inter ipsos etiam Apostolos subjectionem & imperium statuere oportuit, ne si paritas inter eos concederetur, nulla Pontifici Romano maneret prærogativa. At verò nulla unquam inter Apostolos tanta fuit inæqualitas, quanta hodiè in Ecclesiâ Latina fingitur. Ordinem fuisse inter eos, apud omnes antiquos in confesso est. Sed ex ordine & *ἐπισημία* non licet illicò principatum aut monarchiam inferre. Observarunt etiam patres nonnulli differentias aliquas, quibus Apostoli ut cunque inæquales dici possent; non tamen illas ex parte potestatis & jurisdictionis, sed ex quibusdam personalibus prærogativis & virtutibus, absq; ullâ inter ipsos verâ & propriâ subjectione, uti latius explicat Marcus Antonius de Dominis *de Rep. Eccles. lib. 1. c. 5. n. 7.* Dicendum eâ de re prolixius erit tùm, quando de primatu Episcopi Romani nobis agendum fuerit.

XVI. Is idem Pontificis Romani principatus, quem statuunt, facit, ut positâ inter Apostolos subjectione, & unius imperio, uti ex eorum sententiâ exposui, etiam inter successores Apostolorum, quos Episcopos esse dixi, quoad collationem potestatis, infigne asseratur discrimen. Quâ de re Didaci Covarruviz *d. l.* verba hæc sunt: *Observandum, sic datam fuisse immediatè à Christo Jesu summam potestatem Petro, ut & ab ipso Redemptore nostro Petri Successoribus immediatè eadem potestas & idem primatus datus esse ex Ca-*

ibolica doctrinâ constet. Ipsis verò Apostolis sic data fuit à Christo Jesu potestas ordinis ac jurisdictionis ipsi Petro Principi summo subdita, ut in Episcopos Apostolorum Successores jurisdictionis potestas minimè transmissa ex immediatâ Christi concessionem censeatur, sed ea à summo Pontifice, Christi Vicario, derivata ex ejus concessionem ipsis Episcopis competat, ac tandem Romano Pontifici subdita sit. -- Ex Christi institutione ab ipsis Vicario summo Pontifice Episcopi immediate instituuntur cum potestate jurisdictionis, quæ ab ipso Pontifice, ut fonte in ipsos derivatur & emanat.

XVII. Haud paulo clariùs ista edisserit Augustinus Barbosa d. l. dum in hunc modum philosophatur: *Inter Romanum Pontificem & ceteros Episcopos hoc differt, quod jurisdictio Romani Pontificis in totam Ecclesiam est jure divino à Christo Domino instituta, & ab eo immediate accepta, ceterorum verò Episcoporum omnium jurisdictio est quidem à Christo Domino instituta, sed à Romano Pontifice tanquam Christi Vicario, & summo ac primo totius Ecclesie Pastore suscepta, & ab eo veluti è fonte Christi præcepto in illos derivata.* -- Ratio autem, cur jurisdictio cujuslibet Romani Pontificis dicatur accepta proximè à Christo & non jurisdictio alterius alicujus Episcopi, illa est, quia, cum Rom. Pontifex eligitur, ei jurisdictionem Electores non dant, quia nemo dat, quod non habet; sed dat ei immediate Christus Dominus, suppositâ eâ conditione electionis legitime, cum electio tantum sit veluti conditio, sine quâ Romanus Pontifex à DEO jurisdictionem non acciperet; Sed cum aliquis Episcopus eligitur & confirmatur à Romano Pontifice vel ab alio auctoritate ipsis, electio & confirmatio non est veluti conditio, sine qua Episcopus jurisdictionem à DEO non acciperet, sed est id, per quod Romanus Pontifex dat ei jurisdictionem in ea provincia, cui præficit. At verò hoc est in quæstione, cur electio Episcopi non æquè sit veluti conditio, prout est electio Pontificis Romani, ut DEUS immediate det jurisdictionem. Et ergò principium petit Barbosa, nec differentiam satis congruè exponit, cur diversum obtineat in successoribus Episcopi Romani, quod non obtineat in successoribus aliorum Episcoporum. Sed audiamus eum porrò: *Quamvis igitur Episcopalis dignitas, ejusq; jurisdictio ut ordinaria & ex officio considerata, saltem in generali, sit instituta à Christo Domino ad effectum, ut Petrus & Successores Ecclesiam ejus per Episcopos ordinarent, -- tamen si Episcopalis jurisdictio, sicut etiam munus ipsum Episcopale, sumatur in particulari, prout scil. in hoc vel illo subjecto, respectu horum vel illorum subditorum collocatur, non est de jure divino, nec ab eo habet certos jurisdictionis gradus, qui augeri vel minui nequeat, sed totum pendet à summo Pontifice, per quem idem munus immediate habetur in particulari, & à quo ipsis jurisdictio immediate conceditur & derivatur.*

XVIII. Theophili Raynandi verba supra adduximus. Is verò adhuc longius procedit, & Pontifici suo non in Episcopos tantum universos & singulos Apostolorum ceterorum successores, sed in ipsos etiam Apostolos Petri collegas, potestatem tribuit. Sic enim loquitur pag. 8. *Pontifices, qui*

qui S. Petro successerunt, idem jus habuerunt in reliquos Apostolos (quamdiu aliqui eorum fuerunt superstites) quod S. Petrus habuit. Et porro: Omnes S. Petri Successores par cum eo jus habuerunt in decreta ab Apostolis edita. Unde poterant & etiamnum possunt, si res ferat, mutare & abrogare eorum decreta. Ut videmus fecisse S. Victorem Papam, qui preceptum Iohannis Evangelistæ circa celebrationem paschatis abrogavit. Quin imò, quia potestas posteriorum Pontificum, in qua succedunt S. Petro, manavit à Christo, nec est subordinata potestati S. Petri, sed par & equalis, eque potuerunt, ac etiamnum possunt S. Petri decreta mutare, ac ceterorum Apostolorum &c. Euge! quàm bellè nunc se habet monarchia Ecclesiastica, dum non Episcopis tantum, sed ipsis etiam Apostolis, imò verò ipso etiam Petro superiorem habere licet Pontificem Romanum. Dicendum ea de re erit infra prolixius.

XIX. Ut telam inceptam pertexam, operæ pretium erit ex Petri Suavis *hist. lib. 7.* hic recensere, quàm diversè de institutione Episcoporum & origine potestatis Episcopalis disceptatum fuerit in Concilio Tridentino. Ansam dederat Iohannes Fonseca, Theologus Archiepiscopi Granatensis, qui longius excurrans, hanc materiam ex professo tractaverat, asserens, Episcopos à Christo institutos. Neq; verò rectè consequi à Christo institutos non esse, nec ab ipso auctoritatem habere, propterea quod confirmantur aut creantur à Papà, siquidem & Papam à Cardinalibus creari, & tamen auctoritatem habere à Christo. Et presbyteros creari ab Episcopo Ordinatore, verum auctoritatem recipere à DEO. Similiter Episcopos à Papa accipere diocesim, auctoritatem verò à Christo. Hunc excipiens, frementibus licet & indignantibus nonnullis, F. Antonius de Grosseio Dominicanus constanter assererat, necessariò declarandum esse, Episcopos officii sui functionem ab hominibus non habere. Nam si ita esset, mercenarios fore, quorum oves non sunt propriæ; tùm, ubi ei, à quo hæc cura demandata, satisfactum fuerit, nihil ipsis ultra cogitandum. Atque D. Paulum demonstrare, obligationem regendi populum Christianum esse divinam & à Spiritu S. impositam. - - Esse Papam caput Ecclesiæ ministeriale, quo mediante Christus principale caput operatur, & cui opus adscribendum, dicendumq; cum S. Paulo, Spiritum S. gregi pascendo præponere. Nunquam opus adscribi instrumento, aut ministro, sed semper agenti principali, - - nec aliter Christo soli adscribendam institutionem pastorum & doctorum, qui sunt Episcopi, quàm ipsorum Apostolorum & Evangelistarum.

XX. Hæc quidem non malè omnia, non tamen ad palatum eorum, qui summo opere intendebant, ut monarchiam papalem stabilirent. Illi igitur, ut contrariam sententiam defenderent, aliis, quorum dicendi partes adhuc reliquæ erant, stimulum & quasi quasdam verborum faces admovebant. Quod igitur deinceps factum sit, his verbis refert Suavis: Proximo die duo Theologi contendebant, Episcoporum auctoritatem certam quidem, sed si qua, atur, quo jure, id verò & difficile ad decidendum, & si quando deter-

minabitur, nullo usui futurum, adeoq; relinquendum. Alii duo tenebant, jūris esse pontificii. F. Simon Florentinus Theologus Seripandi disseruit secundum opinionem Cajetani & Catharini ad hanc formulam; Episcopatum esse de jure divino institutum à Christo ad regimen Ecclesie. Ab ipso omnes Apostolos institutos Episcopos; sed illam institutionem fuisse personalem, & cum eorum quolibet interituram. Unum ex iis constitutum, qui in perpetuum duraturus esset in Ecclesia, qui fuit Petrus. - - Proinde cum queritur, an aliquis sit Episcopus jure divino? respondendum, quod sic, nempe unicuique successor ille Petri. De cetero Episcopatum esse de jure divino, ita ut ne in ipsius Papæ potestate sit efficere, ut non sint Episcopi in Ecclesia; at singulos quosq; Episcopos esse de jure Pontificio. Unde fit, ut ipse eos possit creare, transferre, ipsorumq; dioceses restringere, aut extendere, majorem aut minorem ipsis auctoritatem conferre, suspendere etiam aut derivare; quam potestatem in eo, quod est de jure divino, non habet. Siquidem non potest à Sacerdote auferre auctoritatem consecrandi, propterea quod eam habet à Christo; at ab Episcopo omnem jurisdictionem potest auferre, haud aliam ob causam, quam, quia eam ab ipsomet habet. Si quis aliter dixerit, non posse defendi, Ecclesie regimen esse perfectissimum, id est, Monarchicum &c.

XXI. Univerſa tamen ista argumenta tantæ valoris non erant, ut persuaderi possent *οἱ ἐξ ἐναντίας*. Sed cum in congregatione Prælatorum idem argumentum tractaretur, graviter & enucleatè priorem opinionem propugnavit Archiepiscopus Granatensis, hancq; dixit Ecclesie Catholicæ constantem esse sententiam, ordines dari per manum ministrorum, at potestatem conferri à DEO. Et quanquam Jesuitarum Generalis Lainezius prolixâ admodum oratione in contrarium disseruisset, induci tamen haudquaquam poterat Granatensis, & nec reliqui Hispani, imò nec Galli quidem, qui fervente eâ quæstione supervenerant, ut sententiam mutarent. Nec ulla sanè tantâ cum contentione, tantoq; cum tumultu & per tot diffisiones atque comperendinationes agitata fuit controversia, atque ipsa hæc, quæ est de institutione Episcoporum. Rationem exponit ipse Suavis, dum ait: *Vix dum finita erat secunda congregatio, cum ex sententiis pronuntiatis & rationibus adhibitis facile licet serò Legati animadvertent, quanti momenti res esset, quidq; ex eâ consequeretur. Inde enim colligebant, claves non fuisse soli Petro datas, & Concilium esse supra Papam; fiebantq; Episcopi æquales Pontifici, cui nihil relinquebatur, nisi quædam præ aliis prærogativa. Dignitatem Cardinalitiam Episcopis superiorem tolli necesse erat, & relinquebantur puri presbyteri aut diaconi. Tum autem ex ea determinatione necessario consequeretur ad residentiam obligatio; jam actum erat de curiâ; præventionibus & reservationibus valedicebatur; beneficiorum quoq; collatio traheretur ad Episcopos &c.*

XXII. Sic igitur cedere oportuit veritatem monarchiæ papali noviter fabricatæ, quæ aliàs salva esse non potuerat. Cumq; metuendum sibi vide-

videret Pontifex, ne per pluralitatem suffragiorum autoritate suâ excideret, quotidie propemodum novum aliquem ex Italis suis prælatum ad concilium ablegavit, ut qui suas partes tuebantur, reliquos numero vincerent. De tali enim procedendi modo aperte conqueritur Claudius Espencæus digress. 1. ad cap. 1. epist. ad Tit. dum ait: *Factum est posterioribus seculis, ut quod merito in Concilio Basileensi Ludovicus Arelatensis querebatur, in Conciliis id demum fiat & necessario fiat, quod nationi placeat Italica, ut que sola Episcoporum, qui & ipsi soli vocem illic decisivam habent, numero nationes alias æquet, aut superet, sicut scripsit libro primo de gestis ejus Concilii Aeneas Sylvius nondum Pius. Hæc illa est Helena, quæ nuper Tridenti obtinuit. Quales autem fuerint Episcopi illi subsidiarii, non patitur nos ignorare Isidorus Clarius & ipse Italus Abbas Benedictinus orat. 9. in Luc. dum ait: Circumspicite Christianum Orbem, Italiam ipsam, in qua degimus, contemplamini, si quatuor in tanto ambitu sunt Episcopi, qui integre fungantur officio suo.*

XXIII. Ut maximè verò Pontifex Romanus per emissarios suos omnem moverat lapidem, ut in partes suas traheret dissentientes, ne utquam tamen obturari ora potuerunt Hispanis & Gallis, quo minus fundamenta sua identidem repeterent, & de divinâ suâ vocatione ad nauseam reliquorum verba facerent. Non pigebit legere hoc loco elegantem discursum, quem in eodem Concilio eruditè proposuit Jacobus Gilbertus de Nogueas Episcopus Alliphensis. *De institutione Episcoporum differenti, inquit, non posse stabiliore loco fundamentum collocari, quam in verbis S. Pauli ad Ephesios bene pensitatis & intellectis. Siquidem quemadmodum verissimum esset, Christum absoluto imperio Ecclesiam rexisse, dum in carne viveret, ita falsissimum illud post ascensionem in cælum illud regimen projecisse, quin imò nunc id vel maxime exercere. - - Huc accedere etiam operam Spiritûs S. adeò ut à Christo tanquam capite etiamnum non solum gratiarum interior influxus veniat, verum etiam exterius quoddam adminiculum, tamen si nobis invisibile, attamen ejusmodi, quod subministrat occasiones & fidelibus salvandis & propulsandis mundi tentationibus. Sed præter hæc omnia membra quedam Ecclesie in Apostolos, pastores &c. distinxisse ad fideles ab erroribus defendendos & in unitatem fidei & cognitionis DEI dirigendos. His dedisse donum pio huic officio exercendo necessarium, potestatem ut appellant jurisdictionis: que in omnibus æqualis non est, verum quanta in quolibet est, ipsi eam Christus immediatè largitur. Nihil esse D. Paulo magis contrarium, quam si dicatur uni soli data, qui eam aliis communicet à libitum. Id quidem verum, non esse in omnibus æqualem, sed secundum divinam distributionem: que ad unitatem Ecclesie conservandam ordinavit, inquit Cyprianus, ut in Petro & Successoribus suis esset suprema. Non quod ea sit absoluta, & uti jactatur proverbio voluntas sit pro ratione, sed, ut D. Paulus ait, in edificationem Ecclesie tantum, & non in destructionem. Ideò non sese extendere ad abrogandas Leges & canones ab Ecclesia constitutos, pro administrationis suæ fundamento.*

XXIV. Ni-

XXIV. Nihil potuisset ad rem præsentem dici commodius, nisi quòd monarchiam Ecclesiasticam noluerit prorsus everſam, quanquam eam valde restringat, & certis limitibus circumſcribat. Apertius autem & ſignificantius, niſi fallor, hujus monarchiæ qualitatem deſcripſit Archiepiſcopus Granatenſis, quando dixit: *Ego Granatæ Epicoſopus ſum, & Papa ejuſdem civitatis eſt Archiepiſcopus, innuens Papam Eccleſiarum particularium inſpectionem habere, ſicut Archiepiſcopus in Eccleſias ſuorum ſuffraganeorum.* Et binc verò diſputari cœpiſ, utrum rectè dicatur, Papam habere omnem Chriſti autoritatem, quippe quam neque cum reſtrictionibus admittere volebant Galli, hanc tantùm propoſitionem comprobantes: *Papam habere autoritatem parem S. Petro.* At iſ modus admodum ſuſpectus erat Pontificiſ, quaſi id ageretur, ut vita & actiones Petri Pontifici pro exemplo eſſent; quo factò Sedis Apoſtolice poteſtatem ad nihilum redigi affirmabant, quam illi aded̄ abſolutam & incircumſcriptam profitebantur, ut pro temporum occaſionibus, omnibus emergentibus regulam dare poſſet, etiam contra ea, quæ ab omnibus antecęſſoribus, imò ab ipſo D. Petro aſtitata.

XXV. Exitus tandem hîc fuit, quod propter diſſenſum Patrum prorsus omiſſa ſit iſtius controverſiæ decifio, factà à Cardinale Morono promiſſione, ut quandocunq; poteſtas Papæ ſecundum Formulam Concilii Florentini declararetur, etiam tùm declarari debeat inſtitutio Epicoſporum de jure divino. Et hâc ratione nullo decreto publico, ſed ſolò Pontificiſ Romani placito, & privatâ Doctorum ſententiâ nititur ſamoſa iſta de Romani Pontificiſ in omnes Epicoſpos tranſuſâ poteſtate doctrina. Nec alios niſi privatiſ Doctores adducere poſſunt ejus ſententiæ deſenſores. Paulus Laymannus *Theol. moral. lib. 1. tr. 4. cap. 7. §. 2.* Joh. Azor. *inſtitut. moral. part. 2. lib. 3. c. 30.* Paul. Piaſec. *in prax. Epicoſ. part. 2. c. 1.* Theoph. Raynandus *de coron. aur. Pontif. pag. 386.* Sedeorum tota probatio ex principiis minime conceſſis petitur, & præcipuè ſupponit, non aliam Eccleſiæ convenire regiminis formam, præter monarchicam, eùm tamen neque ex inſtituto DEI, neque moraliter neceſſarium ſit, ut omnes per univerſum Orbem Doctores ſubjiciantur poteſtati uniuſ ſui ordinis.

XXVI. Laudanda eſt *παρρησία* Franciſci à Viçtoria, qui in *relect. 2. ſect. 2. n. 27. 28. 29.* iſtas in publicum exhibuit propoſitiones: *Prima:* Quilibet Apoſtolorum potuit relinquere Succeſſorem, licet non univerſalem, ſaltem in quacunq; provinciâ voluiſſet, qui eſſet verus Epicoſopus illius provinciæ, etiam inconſulto Petro. *Secunda:* Non ſolùm Apoſtoli hoc potuerunt, ſed ſimiliter quilibet ſucceſſorum potuit relinquere ſibi ſucceſſorem. *Tertia:* Quilibet Epicoſopus in ſuâ provinciâ potuit condere legem, ut preſbyteri eligerent Epicoſopum, vel aliam formam inſtitutionis dare, etiam inconſultâ ſede Petri. Hæc Viçtoria, quem ſplendorem inſtituti Dominicaniani, decus & ornamentum Theologiæ & exemplar antiquæ religionis vocat Alphonſus Gaſſias *comm. de doctis Hiſp. Viris.* Sed addit tamen Viçtoria

etoria hanc limitationem: nisi à sede Petri aliter provideatur. Quâ ipsâ haud parum enervat suas istas propositiones, cum ita in arbitrio Pontificis Romani sit, utrum validam esse velit electionis formam ab alio Episcopo præscriptam. Credo ego, limitationem istam ut *πεφυλακτικὸν βοήθημα* additam fuisse, ne in indices expurgatorios conjicerentur propositiones Sedi Romanæ non usquequaque placituræ.

XXVII. Dum ita in partes abeunt tum Canonistæ, tum Theologi inter pontificios, parum aberit, quin tota illa controversia ab eis inter quæstiones probabiles referatur, quarum ea est natura, ut liceat uni parti quæstionis opinativè assentiri, & nihilominus alteram contradicentem probabilem judicare. Nec obstat, ab alterutrâ parte plures numero stare Doctores, & hinc opinionem eorum probabiliorē videri, & magis communem. Rectè enim in tali casu respondet Martinus ab Azpilcueta Navarrus in *enchirid. cap. 27. n. 289.* *Non videtur una opinio appellanda communis ad effectum præjudicandi alteri, eo solo, quod plures eam sequantur, tanquam oves aliæ alias, quæ præcedunt, sine judicio sequentes, velut aves, quæ unam volantem aliæ omnes sequuntur, (tale quid in hæc, de quâ nunc agimus, controversiâ contigisse, unusquisque qui ejus originem & progressum, imprimis ex actis Concilii Tridentini, expendet, perspectum habebit) Communiorem enim ad hoc existimarem illam, quam sex vel septem auctores Classici rem ex professo tractantes assererent, quam probatam à quinquaginta solâ ferè auctoritate aliorum ductis. Opinio enim communis non ex numero opinantium, sed ex pondere auctoritatis fit. Quin & arbitror, utramq; ad hoc posse dici communem, quando utraq; habet octo vel decem assertores graves, & cum judicio eam deligentes.*

XXVIII. Extra verò auctoritates, si qua colliguntur argumenta, tam infirma ea sunt & imbecillia, ut planè nihil faciant ad probandum thema propositum. Videbimus ea, quando de primatu Pontificis Romani agendum erit. Interim teneamus, vocationis mediatæ, quâ quis ab Ecclesiâ vocatur ad docendum non minùs, atque vocationis immediatæ, principem causam esse DEUM, qui hunc vocandi ordinem Ecclesiæ præscripsit, & sic Episcopalem etiam potestatem à DEO immediatè conferri. Radix enim & fons potestatis Ecclesiasticæ, sive ordinis ea dicatur, sive jurisdictionis qui influat in omnes pastores universæ Ecclesiæ non est in ullo mortalium. Subordinatio est inter eos, nulla generatio, aut essentialis productio. Optimè hic confert potestatem Ecclesiasticam & Regiam Petrus de Marca *lib. 2. de concord. sacerdot. & imp. c. 2. n. 2.* quando imperium omne DEO adscribens adversus dissentientes hunc in modum verba facit: *Nolo ire per omnium veterum scripta, ut rem apud illos certissimam probationibus inde haustis evincam adversus eas opiniones, quæ in Aristotelis officinâ constata, magno studio etiam à Christianis arrepta sunt, ut maximum discrimen ex eo capite constitueretur inter potestatem Ecclesiasticam & Regiam, cum illa ab ipso Christo per munus*
E
ordina-

ordinationis conferatur Episcopis, qui antea suffragiis Cleri & populi sunt electi; hæc autem à populis per suffragia in Principem electum transcribi dicatur. Par enim utrobique ex hoc capite reverentia debetur, etsi spiritualis in se dignitate præcollat, & ejus origo conceptis verbis in Evangelio à Christo sancita sit, quia perinde in Reges singulos ac in Episcopos hæc autoritas à DEO immediatè derivatur.

XXIX. Memorabile est, quod in actis Concilii Lateranensis sub Leone X. anno 1516. habiti refertur apud Severinum Binium tom. IV. Concil. pag. 629. Cùm enim in sessione undecimâ recitata esset schedula continens privilegia religiosorum, & quæsi essent patres congregati, num placeret ea, & numquid mutari deberet, Vincentius Episcopus Signinus, pro verbis illis, quæ in eâ continebantur, quod Episcopi assumpti fuerint à Pontifice, reponi debere monuit, quod assumpti fuerint à Christo. Et eo tempore tamen nec Lutherus adhuc cognitus erat, neque Romæ aliud quidquam agebatur, nisi ut Hieromonarchia, quæ ad ἀρχὴν pervenerat, in eo statu conservaretur, ut mirum sit profecto, hanc dicendi libertatem in Episcopo toleratam fuisse. Sed enim tum temporis nondum divinare quisquam potuit, quantum damni ex formulis ejusmodi non benè observatis Romanæ curiæ metuendum esset, quippe quod ipsis aliquando impofuit Legatis in Concilio Tridentino.

XXX. Ut tractatum hunc de institutione Episcoporum absolvam tandem, video adhuc sollicitos esse nonnullos de modo, & tempore, quo Apostoli primùm Episcopi fuerint constituti. Quam in rem juvat adscribere verba Guilielmi Beveregii ex annotat. in can. 1. Apost. quæ hæc sunt: In Ecclesiâ ab ipso denominatâ Christus ipse primus, & quamdiu inter vivos numeratus est, solus fuit Episcopus. Apostoli autem, quos elegerat, Christo adhuc superstitite, nondum Episcopi erant, nec Episcopalibus fungebantur officiis. Nondum enim quempiam ordinabant, nec Ecclesiasticam exercebant autoritatem & jurisdictionem: hæc præfeto sive Episcopo suo nostroq; Christo peragenda relinquebant, dum ipsi interim baptizando & evangelium prædicando operam darent, quæ sunt propria presbyterorum munia. Christus autem mortuus & suscitatus & ad cælum jam adscensus, ut loci sui conservatores post se relinqueret, Apostolos suos in Episcopos promovebat. Primæ hujus Episcopalis consecrationis traditur Job. XX, 21. 22. ubi Apostolis in unum congregatis dicit eis Jesus: Sicut misit me Pater &c. Antehac fateor Dominus Apostolos suos ordinat, sed ad Evangelium tantummodo prædicandum, illudq; miraculis confirmandum. Marc. III, 13. 14. Matth. X, 1. Nunc autem primò post resurrectionem dicit iis: ut Pater me misit, sic & ego mitto vos; nunc primùm in eos sufflat, dicens: Ἀέθετε πνεύμα ἀγίου. Unde clarissimè elucescit, per hanc secundam ultimamq; ordinationem, ut plurimè celebratam ceremoniis, Apostolos ad majorem quam antea gradum proventus esse: imò quidem ad eundem, quantum ad ordinandi & Ecclesiasticam disciplinam exercendi facultatem,

tatem, ad quem ipse Christus à Patre consecratus est. Prima igitur ordinationis virtute evangelium prædicabant, hæc autem ultimâ Episcopi jam creati, Christiq; absentis vices in terris supplentes, & ipsi alios procrearunt. Episcopi autem ab Apostolis ordinati eandem ab iis Episcopalem accipiebant auctoritatem, quam ipsi à Christo: siquidem Spiritus in eos à Christo sufflatus per manuum eorum impositionem in alios quoq; diffusus est. Et sic perpetuâ successione Episcopi ritè ordinati, quantum ad Episcopalem attinet dignitatem, ipsius Christi in terris locum tenent, & presbyteri Apostolorum, ut Christo adhuc supersite, constituti sunt. Hæc Beveregius, suamq; hanc sententiam de Episcoporum origine ac institutione, ut verissimam sic & antiquissimam profitetur, fulcitq; aliquot Ignatii testimoniis.

XXXI. Accuratam ejus discussionem Theologis relinquo. Ego, quid mihi de eâ videatur, præfiscini adjiciam. Primum describit Episcopum ex eo, quod potestatem ordinandi & jurisdictionis habeat, propria verò presbyterorum munia dicit consistere in baptizando & evangelium prædicando. At hæc sequioris ævi distinctio est, nec in primitivâ Ecclesiâ tale inter Episcopos & presbyteros discrimen cognitum fuit, uti deinceps ostendam. Christus fuit & adhuc est *Ἡγεμὼν τῶν ἑκκλησιῶν*, uti vocatur 1. Petr. II, 25. sed in significato eminente & officium Episcopale, ut hodiè in Ecclesiâ est, longè transcendente. Deinde non satis consideratè dicit Beveregius, Apostolos in Episcopos esse promotos, ac si gradus Episcopalis excederet & superior esset gradu Apostolico. Imò verò nemo Apostolorum propriè Episcopus dici potuit, quanquam munia Episcopalia in Apostolatu contenta fuerint, si quidem ea ex posteriorum temporum determinatione æstimes, quâ Episcopalia primum dici cœperunt. Tertio neque id videtur satis accuratè dictum, Apostolos per secundam demum ordinationem Episcopos constitutos esse. Sanè Apostoli jam ante primitias Spiritus acceperant. Cum verò nova donorum Spiritus S. incrementa eis dare vellet Salvator, novum aliquod symbolum, flatum sc. oris, adhibuit, in majorem fidem, & ut de symbolo isto certiores redderentur, quod cum eo, in eo, & per istud uberiora Spiritus S. dona collata sibi fuerint. Neque enim simul & semel omnia ista spiritualia dona Apostolis communicata sunt, sed successivè, antequam sufficientissima illa & plenissima in festo Pentecostes conferrentur. Quin imò uberrimis istis donis etiam postea quædam fuisse superaddita non obscure colligitur ex Act. XV, 28. Nec verò potestas ordinandi & jurisdictionem exercendi tanti momenti fuit, ut ad eam extraordinariis Spiritus S. donis opus esset, cum ea ad potestatem absolvendi à peccatis potius collata dicantur. Et omninò videtur excellentior potestas clavium data Apostolis, quàm vel Ecclesiæ deinceps, vel sacerdotibus in Ecclesiâ circa res divinas ministrantibus. Quarto illud etiam offendit, quod ait, Episcopos ab Apostolis ordinatos ab illis Episcopalem habere auctorita-

toritatem, Apostolos autem à Christo. Ex antecedentibus enim satis intelligitur, utrisq; & Apostolis & Episcopis potestatem immediatè à Christo conferri. Deniq; non satis tuto ad Ignatii Epistolas provocat Beveregius, etsi protestetur, non ex supposititiis & falsò ei adscriptis, sed indubitatis & summæ fidei epistolis testimonia se petere velle. Non enim summæ, sed sublextæ prorsus, imò nullius fidei istas esse epistolas, solidè ostendit Johannes Dallæus speciali tractatu de scriptis Dionysii Areopagite & Ignatii Antiocheni.

XXXII. Verum est per missionem à Christo factam, & solennem ejus promulgationem, atque additum afflatum excellentius quid accessisse Apostolorum personis, ut peccata dimittere possent. Tantæ enim rei pares futuri non erant, nisi instructi peculiari gratiâ & virtute Spiritus Sancti. Spiritum itaq; sanctum illis impertit Christus adhibito signo, quo certiores illos de adventu Spiritus faceret, eoq; convenienti Spiritui, & ejus à Patre ac Filio processioni. Ut enim ipsa persona vocabulo Spiritus, ita processio vocabulo spirationis declarari consuevit, quibus respondet hæc ipsa ceremonia à Servatore adhibita. Cùm autem jam ante haberent donum Spiritus, per quod fideles constituerentur, & dæmonia ejicere atque infirmitates curare possent, nunc porrò per afflatum istum accipiunt donum, per quod idonei reddantur ad ministerium obeundum & discernendum, quibus remittenda peccata vel retinenda, accepturi die Pentecostes sub visibili quoque specie uberius donum, quo linguis uterentur & miraculis, quibus tum opus erat, doctrinam Evangelii confirmarent & propagarent. Potius igitur est, ut per missionem istam & ceremonias additas Apostolos factos fuisse dicamus, quàm Episcopos, cùm ipsa illa missio Apostolatium propriè denotet, atque Apostoli hinc etiam missi dicantur, etsi negandum non sit, etiam Episcopos certo modo missos dici. Apostolis enim omnibus hæc tradita fuit potestas, ut possent & ipsi mittere in Ecclesiasticum ministerium alios, sicut ipsi mittebantur à Christo, & sicut Christus ipse missus fuerat à Patre, & ut ipsi etiam ab eis missi cum simili facultate alios mittendi mitterentur, & sic deinceps usque ad consummationem seculi, ut in Ecclesia Christi nunquam deessent ministri legitimi.

CAP. III.

De differentiâ, quæ est inter Episcopos & presbyteros.

I.

Presbyteri vocabulum ex Judaismi veteris usu in Christianismum receptum esse, nec ætatem semper, sed aliquando etiam dignitatem propter prudentiam alicui collatam denotare, prolixè admodum probat Johan-